
GKI Gazdaságkutató Zrt.

**A konferencia turizmus
azonnali és multiplikatív
gazdasági hatásainak
meghatározása**

Budapest, 2021. szeptember

1. Vezetői összefoglaló

A Magyar Kongresszusi Iroda szaktudásával és forrásaival segíti a **meetings industry** területén érdekelt szolgáltatók munkáját, hogy hatékonyabban kiaknázhassák az MICE¹ piacon rejlő potenciált. Célja, hogy Budapest olyan MICE-desztináció legyen, amely felveszi a versenyt minden olyan várossal, amely világszerte a kongresszusi piacon. A szervezet működését és egyben stratégiai célkitűzéseit alátámasztó és támogató olyan célt fogalmazott meg, melynek egyik eleme annak feltárása a döntéshozók számára, hogy a **turizmus eme szegmense milyen hozzáadott értéket jelent és jelenthet a jövőben a magyar gazdaság számára**. Különösen érdekes ez a COVID járvány lecsengésének időszakában, amikor kiemelt fontossággal bír az új piacok, illetve üzleti partnerek megszerzésének lehetősége.

Jelen tanulmányban a Nemzetközi Konferenciák Szövetsége (ICCA - International Congress & Convention Association) kritériumrendszerének megfelelő Magyarországon megszervezett nemzetközi rendezvények **makrogazdasági hatását** vizsgáljuk (a továbbiakban e körre a „vizsgált konferenciák” terminus technicus-t használjuk). Ennek háttérében az áll, hogy a KSH által mért teljes konferenciaturizmus mellett az ICCA konferenciákra létezik megbízható statisztikai adat.² Az ICCA konferenciák közé azok kerülhetnek be, melyek az alábbi kritériumoknak megfelelnek:

- legalább 3 országban kerülnek megrendezésre (rotációs elv mentén),
- legalább 50 fő részvételével zajlanak,
- illetve meghatározott gyakoriság szerint kerülnek lebonyolításra.

Az elemzés középpontjában a 2019-es év tevékenysége áll, azaz a vizsgált körben 2019-ben szervezett konferenciák **közvetlen és tovagyűrűző hatását vizsgáljuk** a 2019 és 2023 közötti időszakra vonatkozóan. Az elemzési koncepció középpontjában a közvetlen és közvetett, multiplikatív hatások számszerűsítése áll. A hatáselemző tanulmány több makrogazdasági mutatóra (GDP, fogyasztás, beruházás, kormányzati bevételek) is meghatározza a vizsgált konferenciák addicionális hatását.

A vizsgált konferenciák több csatornán is hatnak a makrogazdaságra. **Egyrészt a konferenciák szervezésével felmerülő tételek kifizetésével bizonyos szektorokban (rendezvényszervezés, catering, utaztatás) addicionális forrás jelenik meg a gazdasági körforgásban**. Ezen túlmenően természetesen a **konferencián résztvevők egyén, nem a**

¹ A hazai szakirodalomban a hivatásturizmust üzleti vagy MICE (Meetings – Üzleti utazások, üzleti tárgyalások, értekezletek; Incentives – Ösztönző utak; Conferences and Conventions – Konferenciák és kongresszusok; Exhibitions and Events – Kiállítások, események) turizmusnak is nevezik.

² A későbbiekben (2022-2023) e kutatás kiegészül majd a vállalatok által szervezett rendezvények hatáselemzésével.

rendezvényhez tartozó költségei többlet keresletet jelentenek, amely az ország devizapozícióját és finanszírozási képességét is kedvezően befolyásolja. A közvetlen hatásokon kívül két közvetett csatornát azonosíthatunk. **Ezek a termelékenységre gyakorolt hatások, valamint a tudás elszívó/felszívó hatás.** Emiatt a modellt kiegészítettük egy úgynevezett **magatartási blokkal, amely a hosszabb távon jelentkező további hatásokat ragadja meg.** Prognózisunkat az ún. alap forgatókönyv mellett a konferencián résztvevők interakcióinak száma és a résztvevők „minősége” (üzletkötő képesség stb.), mint magatartási elemek, változtatásával **optimista és pesszimista scenáriókkal is kiegészítettük.**

A vizsgált konferenciák megrendezéséből eredő gazdasági hatások két részből állnak: **elsődleges és a tovagyrúzó (multiplikatív) hatásokból.** Az elsődleges hatások a konkrét beavatkozási területeken elért eredmények számbavételével vizsgálhatók. A multiplikatív, tovagyrúzó hatások megragadása, így a teljes makrogazdaságra gyakorolt hatás feltárása egy **DSGE típusú dinamikus makromodell használatával lehetséges.** Ezen tovagyrúzó hatások egyik eleme a résztvevők további tevékenységére gyakorolt hatás (későbbi üzletkötések, tudományos eredmények, felfedezések, találmányok stb.). Ezt a hatást a különböző típusú konferenciák, rendezvények résztvevőinek eltérő **magatartását leíró függvényekkel** mutattuk be és számítottuk ki.

Megvizsgáltuk, hogy a vizsgált körbe vont, 2019-ben szervezett konferenciák **össességében és szakterületenként milyen közvetlen és közvetett hatást gyakoroltak/gyakorolnak a magyar gazdaságra.** Ez elsősorban a GDP-hez kapcsolódó addicionális hatásokat, másrészt a GDP felhasználási oldalán jelentkező többletfogyasztási, valamint többletberuházási hatásokat jelenti. Emellett **az egy konferencia résztvevőre vetített hatásokat is számba vettük, elsősorban abból a célból, hogy össze lehessen hasonlítani a vizsgált konferenciák, illetve a teljes magyar - külföldi vendégeket fogadó - konferenciaturizmus³ (KSH által publikált teljes szektor, a továbbiakban „teljes szektor”) teljesítményét és működési hatékonyságát.** Emellett a modell által számszerűsített közvetlen és közvetett gazdasági hatások összhatáshoz mért jelentőségét is bemutatjuk, mely azt igazolja, hogy mennyire fontos figyelembe venni azokat a közvetett hatásokat is, amelyek nem közvetlenül (szervezési költségek, résztvevők költségei, érkező vendégek költségei, adóbevételek) a konferenciához kapcsolódnak.

Az **alap forgatókönyv** szerint a 2019-ben lezajlott, vizsgált körbe bevont konferenciák 2019 és 2023 között **a bruttó hazai terméket összességében 157 milliárd forinttal emelik,** melyből közel 35 milliárd forint a 2019-es, kvázi azonnali hatás. A GDP-hatások lecsengése még hosszabb távra is kihat, tehát egy 2019-es konferencia hatása akár még 5 év múlva is

³ A turizmus szatellit számlák tartalmazzák. A külföldiek körében kiutazáskor feltett kérdés alapján, melynek tartalma az utazás céljára vonatkozik, s melyben az egyik opció a „kongresszus, konferencia” (utóbbi definíciója nem szerepel a kérdőívben).

jelentkezik. E vizsgált körnek a teljes szektorhoz mért hatékonyságát igazából az egy résztvevőre vetített fajlagos GDP-hatás mutatja meg. 2019 és 2023 között **egy főre vetítve összességében 3,6 millió forint GDP-hatás jelentkezik, mely 44%-kal magasabb, mint a teljes konferencia-szektorban mért 2,5 millió forint.**

A legnagyobb hatást a Medical Sciences szakterület konferenciái érték el, összességében mintegy 39 milliárd forinttal emelve a GDP értékét. A második helyen a Science terület található 20 milliárd forintot meghaladó GDP-hatással. **Az egy résztvevőre jutó GDP tekintetben a Social Sciences szakterület konferenciái állnak az élen** öt évre vetítve 7 millió forint/fő hozzáadott érték mutatóval, majd a Commerce és az Industry következik 5-5 millió forint/fővel. De még a kisebb hozadékú Science (3,5 millió Ft/fő), a Technology (3 millió Ft/fő) és a Management (2,8 millió Ft/fő) is „megtérülőbb”, mint egy átlagos konferencia.

Bár a GDP-felhasználásának egyik fontos eleme a **fogyasztás** (lakossági és közösségi), a vizsgált konferenciák nominális fogyasztásra gyakorolt azonnali és 2023-ig futó multiplikatív hatásainak lefutása eltér a GDP-hatás lefutásától. **A vizsgált konferenciák az alap forgatókönyv szerint közvetlenül és közvetetten összességében mintegy 86 milliárd forinttal emelik a fogyasztás szintjét,** ezen belül is főként a 2021 és 2023 közötti időszakban. Ezeknek a 2019-es konferenciáknak az addicionális fogyasztásra gyakorolt hatása a teljes szektor fogyasztás-hatásának átlagosan 13%-át (mely magasabb arány, mint a pusztán létszám arány alapján feltételezett) teszik ki a 2019 és 2023 közötti időszakban. A legnagyobb addicionális hatást a Medical Sciences szakterület konferenciái érték/érik el, összességében mintegy 22 milliárd forinttal emelve a fogyasztás összértékét 2019-23 közötti időszakban.

A vizsgált körben 5 év alatt egy konferencia résztvevőre vetítve összességében 2 millió forint pótlólagos fogyasztás-hatás jelentkezik, mely 43%-kal magasabb, mint a teljes konferencia-szektorban mért 1,4 millió forint/fő. Az egy résztvevőre jutó fogyasztás tekintetben a Social Sciences szakterület konferenciái állnak az élen öt évre vetítve 4 millió forint/fő addicionális fogyasztás mutatóval, majd a Commerce következik közel 3 millió forint/fővel.

A vizsgált konferenciák beruházásra gyakorolt azonnali és 2023-ig futó multiplikatív hatásainak lefutása jelentősen eltér a GDP-hatás lefutásától. **A beruházás esetében az azonnali hatás jóval jelentősebb,** mint a multiplikatív hatások. Ennek eredményeként 5 év alatt az alap forgatókönyv szerint **a vizsgált konferenciák közvetlenül és közvetetten összességében mintegy 64 milliárd forinttal, egy résztvevőre vetítve mintegy 1,5 millió forinttal emelik a beruházás szintjét. Ez a hatás közel 50%-kal magasabb, mint a teljes konferencia-szektorban mért 1 millió forint.**

A legnagyobb beruházási hatást a Medical Sciences szakterület konferenciái érték el, összességében közel 20 milliárd forinttal emelve a nemzetgazdasági beruházás értékét. Ugyanakkor az **egy résztvevőre jutó beruházás tekintetben az Industry szakterület konferenciái állnak az élen** az öt évre számított 5 millió forint/fő addicionális beruházás mutatóval, majd a Social Sciences következik közel 4 millió forint/fővel.

Az elsősorban adók és járulékok vezérelte **kormányzati bevételek** esetében a fogyasztáshoz hasonló hatásmechanizmus (részben a fogyasztás alapú adók miatt) és ennek megfelelő lefutás jellemző. Az addicionális hatások jellemzően a második évtől jelentkeznek és 2021-ben csúcsosodnak ki, majd ezt követően lecsengenek, de jellemzően pozitív hatással. Ennek eredményeként **a vizsgált konferenciák az alap forгатókönyv szerint közvetlenül és közvetetten összességében több mint 17 milliárd forinttal, egy résztvevőre vetítve mintegy 400 ezer forinttal emelik a kormányzati bevételeket, mely utóbbi 45%-kal magasabb, mint a teljes konferencia-szektorban mért 275 ezer forint/fő.** A szakterületek szerinti vizsgálat szerint a kormányzati bevételre legnagyobb hatást a Medical Sciences szakterület konferenciái érték el, összességében több mint 3 milliárd forinttal emelve a kormányzati bevételeket. Az egy résztvevőre jutó addicionális kormányzati bevétel a Social Sciences szakterület konferenciái esetében a legmagasabb, öt évre vetítve közel 700 ezer forint/fő.